

SAKSFRAMLEGG

Sak nr.	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet	

Høring - regional plan for vannforvaltning for Trøndelag og Bottenhavet**Kommunedirektørens forslag til vedtak:**

Røyrvik kommune mener at Østre Huddingsvatn i planperioden 2022-2027 bør omfattes av vannforskriftens § 10, og det bør derfor settes mindre strenge miljømål. Miljømålet for kommende planperiode bør settes til Moderat, og deretter kan miljømålet revurderes hvert 6. år.

Kommunen er innforstått med at selv om det settes mindre strenge miljømål så må det fremdeles arbeides for en best mulig økologisk og kjemisk tilstand, samt forebygge ytterlige forringelse av tilstanden i den berørte vannforekomsten. Samtidig vil fastsettelse av mindre strenge miljømål gi en mere riktig fremstilling av vannforekomsten

Det bør også vurderes om Østre Huddingsvatn bør defineres som en sterkt modifisert vannforekomst jf forskrift om rammer for vannforvaltning § 3.

§3

Sterkt modifisert vannforekomst: En forekomst av overflatevann som på grunn av fysiske endringer som følge av menneskelig virksomhet i vesentlig grad har endret karakter, og som er utpekt som sterkt modifisert i medhold av § 5.

Hjemmel for behandling:

Plan- og bygningsloven § 5-4

Saksopplysninger

Trøndelag fylkeskommune sendt i vår ut høring på regional plan for vannforvaltning for Trøndelag og Bottenhavet. Alle dokumenter i saken ligger på denne lenken: [Høring](#)

Vannområdekoordinator har kommet med forslag til høringsuttalelse fra Røyrvik kommune på området som gjelder Innsjø 307-1124-2-L Huddingsvatnet Østre (EU-ID: NO 307-1124-2-L)

Vurdering**Historikk**

Grong gruber A/S ble offisielt åpnet den 12.september 1972. Ved etableringen var det fire like store eiere: Elkem A/S, A/S Årdal og Sunndal Verk, A/S Sydvaranger og A/S Sulitjelma Gruber. Det finske gruveselskapet Outokumpu overtok rundt 1980 og solgte etter noen år videre til Norsulfid. Kobber og sink var hovedprodukter. I 1998 ble gruva nedlagt.

Østre-Huddingsvann ble i 26 år brukt som deponi for avgangsmasser.

Det er anslått at det ligger ca 11 millioner tonn avgangsmasser deponert i Østre Huddingsvann.

Status for vannkvalitet 2020

Multiconsult har i rapport «Status for vannkvalitet i vassdrag ved Joma Gruver» med dokumentkode 10203388-02-RIGm-RAP-001 tatt kartlagt tilstanden for vannforekomstene ved Joma Gruver.

Det er tatt prøver av vann og sediment ved Joma gruver i Røyrvik, Trøndelag, innhentet av Multiconsult ved feltarbeid i august og september 2020. Resultatene er sammenlignet med tilstandsklasser for kjemisk- og økologisk vannkvalitet (vannforskriften med veiledere).

Resultatene viser at vannmassene er godt blandet, da det er lite variasjon i konsentrasjonene både horisontalt og vertikalt. Det er lite forskjell i konsentrasjoner mellom august og september, selv om vannføringen var betydelig høyere i september.

Med unntak for sink og kadmium, er metallkonsentrasjonene i tilstandsklasse I og II. Sinkkonsentrasjonen er stort sett i tilstandsklasse IV (dårlig). Prøven tatt på 15 meter dyp inneholder 66 µg/l sink, som tilsvarer tilstandsklasse v (svært dårlig). Kadmiumkonsentrasjonen er i tilstandsklasse III (moderat) i alle prøvepunkt.

I Østre Huddingsvatn inneholder sedimentprøvene avgangsmasser, og derfor er det naturlig nok høye konsentrasjoner av spesielt kobber (tilstandsklasse V) og sink (tilstandsklasse IV), men også en del arsen, kadmium og bly (tilstandsklasse III). Det er derimot lite nikkel

Hele rapporten kan leses her:

https://bluelakemineral.com/en/wp-content/uploads/sites/2/2021/01/Multiconsult_Status_for_vannkvalitet_i_vassdrag_ved_Joma_Gruver.pdf

Vann-Nett

Østre Huddingsvann ligger pr nå inne i vann-nett med miljømål «God økologisk tilstand». Vannforekomsten har fått utsatt frist for å nå miljømålene.

Miljøtilstanden i Østre huddingsvatn er satt til «moderat økologisk tilstand» og dårlig kjemisk tilstand.

Miljøtilstand ?		SE MER	
Økologisk tilstand	Moderat	Presisjon	Middels
Kjemisk tilstand	Dårlig	Presisjon	Lav

Miljømål ?		SE MER	
Økologisk	God	⚠	Miljømålet nås etter 2033
Kjemisk	God		
Risiko	Risiko		Miljøtilstand er avhengig av pågående tiltak

Miljømål i planperioden 2022-2027

Analysene av prøvene som er tatt i Østre Huddingsvann i 2020 viser en bedring siden prøvetaking som ble foretatt av NINA i 1999-2006. Samtidig er det lite realistisk å tro at vannet kan tilbakeføres til en tilstand som er tilnærmet lik tilstanden slik den var før oppstarten av gruve i 1972.

Både undersøkelser av bunnssubstratet i Østre Huddingsvann, samt analyser av vann fra dagbrudd, gruve og bekker som renner gjennom industriområdet og inn i Østre Huddingsvann tilsier at Østre Huddingsvann ikke vil nå miljømålene.

Utslipp fra gruve og dagbrudd vil det være mulig å få gjort noe med, men med anslagsvis 11 millioner tonn avgangsmasse deponert i vannet vil det være svært vanskelig å gjøre noe med bunnssubstratet i vannet. Avgangsmassene er av en slik art at et miljømål satt til «God økologisk tilstand» vil være urealistisk å nå.

Konklusjon:

Røyrvik kommune mener at Østre Huddingsvatn i planperioden 2022-2027 bør omfattes av vannforskriftens § 10, og det bør derfor settes mindre strenge miljømål. Miljømålet for kommende planperiode bør settes til Moderat, og deretter kan miljømålet revurderes hvert 6. år.

Kommunen er innforstått med at selv om det settes mindre strenge miljømål så må det fremdeles arbeides for en best mulig økologisk og kjemisk tilstand, samt forebygge ytterligere forringelse av tilstanden i den berørte vannforekomsten. Samtidig vil fastsettelse av mindre strenge miljømål gi en mere riktig fremstilling av vannforekomsten

Det bør også vurderes om Østre Huddingsvatn bør defineres som en sterkt modifisert vannforekomst jf forskrift om rammer for vannforvaltning § 3.

§3

Sterkt modifisert vannforekomst: En forekomst av overflatevann som på grunn av fysiske endringer som følge av menneskelig virksomhet i vesentlig grad har endret karakter, og som er utpekt som sterkt modifisert i medhold av § 5.